

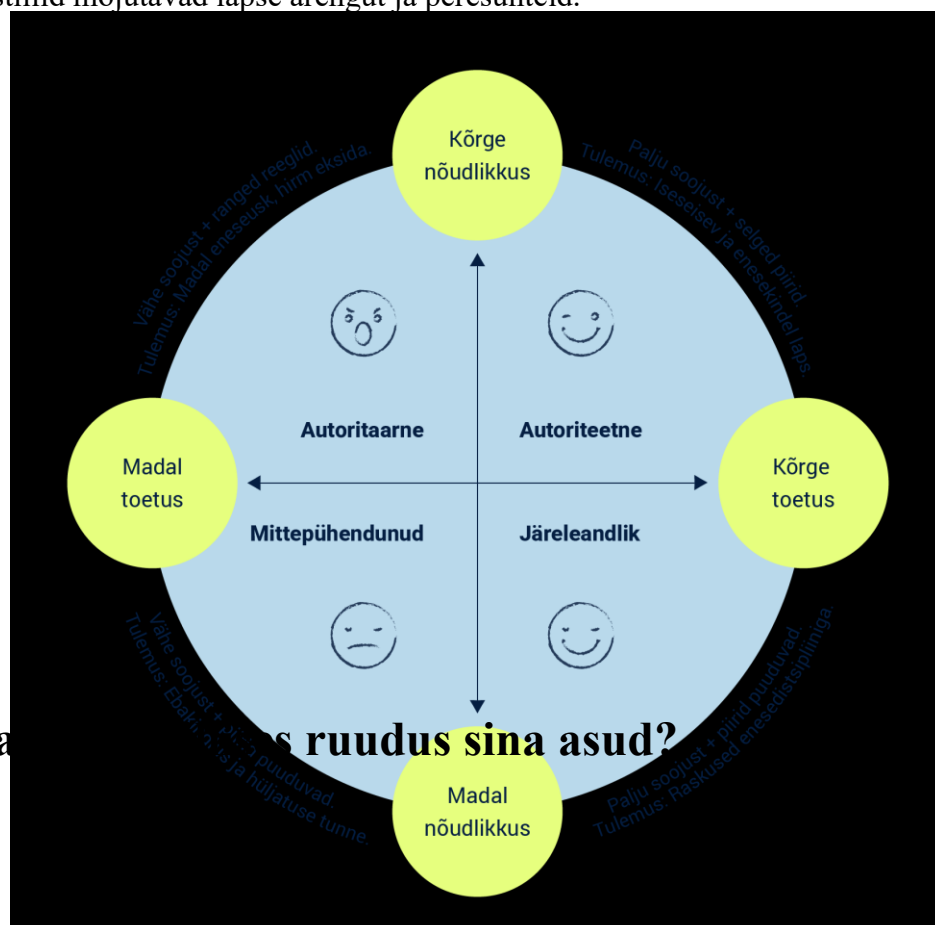
Milline vanemlusstiil toetab last kõige paremini?

Lühidalt:

- **Autoriteetne stiil** on lapse arenguks eelistatuim, ühendades empaatia ja selged raamid.
- **Piirid on armastus:** Selged reeglid ei ahista last, vaid loovad talle turvalise keskkonna maailma avastamiseks.
- **Emotsionaalne side** on vundament – ilma soojuseta muutuvad reeglid lapsele raskesti mõistetavaks surveks.
- **Paindlikkus:** Ole enda vastu leebe. Oluline on püüelda tasakaalu poole, mitte olla veatu.
- **Abi otsimine** on tugevus, mitte nõrkus. Kui tunned, et oled kurnatud, räägi nõustajaga.

Iga lapsevanem soovib oma lapsele parimat, kuid igapäevaelu pingetes võime leida end reageerimas viisidel, mis meile endale ei meeldi. Vanemlus on teekond ja pidev õppimine, kus pole olemas täiuslikkust, küll aga on võimalik leida tasakaal.

Sinu vanemlusstiil on justkui kompass, mis suunab seda, kuidas sa lapsega suhestud, piire sead ja talle armastust väljendad. Teaduspõhine lähenemine aitab meil mõista, kuidas erinevad stiilid mõjutavad lapse arengut ja peresuhteid.

Neli vanemlusstiili, kus ruudus sina asud?

Psühholoogid ja pereterapeudid on aastakümneid uurinud, kuidas **vanemlikud oskused** kujundavad lapse tulevikku. Enamasti jaguneb **vanemlus** kahe olulise näitaja põhjal: kui palju me pakume lapsele emotsionaalset tuge ja kui selgeid nõudmisi me esitame.

1. Autoriteetne vanemlus – soojus ja selgus

Seda stiili peetakse lapse arengu seisukohalt kõige tervislikumaks. Sa oled lapsele lähedal ja empaatiline, kuid julged seada ka kindlaid piire.

- **Olemus:** Vanem kuulab last ja arvestab tema tunnetega, kuid vastutus otsuste eest jääb täiskasvanule.
- **Piirid:** Reeglid on olemas, kuid nende tagamaid selgitatakse lapsele arusaadavalt.
- **Tulemus:** Laps kasvab enesekindlaks, tal on hea eneseregulatsioon ja oskus teistega arvestada.

2. Autoritaarne vanemlus – kontroll ja kuulekus

Siin on fookus reeglitel ja distsipliinil, sageli puudub aga lapsele vajalik emotsionaalne soojus.

- **Olemus:** „Sest mina ütlesin nii!“ on tüüpiline vastus lapse küsimustele. Eksimustele järgnevad sageli karistused.
- **Piirid:** Reeglid on ranged ja paindumatud, lapse arvamust ei küsita.
- **Tulemus:** Laps võib muutuda kas liialt alandlikuks või mässumeelseks; tal on raskem õppida iseseisvat otsustamist.

3. Järeleandlik vanemlus – piirideta armastus

Lapsevanem on lapsele pigem „sõber“ kui juht. Soojust on palju, kuid raamid puuduvad.

- **Olemus:** Vanem väldib konflikte ja täidab lapse soove, et hoida rahu.
- **Piirid:** Reegleid kas pole üldse või neid ei täideta järjepidevalt.
- **Tulemus:** Lapsel võib olla raske kohaneda sotsiaalsete normidega ja reguleerida oma käitumist, kui asjad ei lähe tema soovi kohaselt.

4. Mittepühendunud vanemlus – emotsionaalne distant

See on seisund, kus vanem on sageli oma murede või väsimuse tõttu lapse elust eemaldunud.

- **Olemus:** Lapse vajadused on tagaplaanil, emotsionaalne side on nõrk või puudub.
- **Piirid:** Last ei suunata ega kontrollita, ta on jäetud omapead.
- **Tulemus:** See on lapse arengule kõige raskem stiil, tekitades ebakindlust ja raskusi suhete loomisel.

Praktilised sammud tasakaalu poole

Vanemlus ei ole staatiline – me kõik liigume nende stiilide vahel olenevalt väsimusastmest. Oluline on suund. Proovi neid nippe, et liikuda autoriteetse stiili poole:

- **Selgita „ei“ taga olevat põhjust.** Selle asemel, et lihtsalt keelata, selgita lapsele lühidalt: „Me ei jookse üle tee, sest autodel on raske nii kiiresti pidurdada ja ma tahan, et sa oleksid kaitstud.“
- **Peegelda lapse tundeid.** Isegi kui sa ei saa tema soovile vastu tulla, näita, et mõistad: „Ma saan aru, et sa oled praegu kurb, sest sa tahaksid veel mängida, aga nüüd on aeg magama minna.“
- **Ole järjepidev.** Piirid pakuvad lapsele turvatunnet. Kui olete milleski kokku leppinud, siis püüa sellest kinni pidada ka siis, kui oled väsinud. See õpetab lapsele usaldusväärsust.
- **Võta aega enda tassi täitmiseks.** Sa suudad olla soe ja toetav vaid siis, kui sa pole täielikult kurnatud. Enesehool on vanemluse lahutamatu osa.